

Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee arvamus teemal "Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv teenuste kohta siseturul"*(KOM(2004) 2 lõplik -2004/0001 (COD))**(2005/C 221/20)*

20. veebruaril 2004. aastal otsustas nõukogu Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 95 alusel konsul- teerida Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteega arvamus ülalmainitud teemal.

Ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektsoon, millele tehti ülesandeks komitee asjaomase töö ettevalmista- mine, võttis oma arvamuse 11. jaanuaril 2005. Raportöör oli hr Metzler. Kaasraportöör oli hr Ehnmark.

Oma 414. plenaaristungil 9.–10. veebruaril 2005 (10. veebruari koosolekul), võttis Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee vastu järgmise arvamuse 145 poolt- ja 69 vastuhäälega, erapooletuks jäi 9.

1. Eelmärkused

1.1 Komitee võttis arvesse ka Euroopa Komisjoni 25. juuni 2004. aasta seletuskirja nõukogule (dokument nr 10865/04 ja 5. juuli 2004. aasta dokument nr 11153/04 artikli 24 kohta) ja Euroopa Parlamendi töödokumente 25. märtsist 2004 (õigusasjade ja siseturukomisjon — raportöör: Evelyne Gebhard) ning 26. märtsist 2004 (tööhõive- ja sotsiaalkomisjon — raportöör: Anne E. M. van Lancker).

1.2 24. mail 2004. aastal korraldas selles küsimuses komitee töö ettevalmistamise eest vastutav ühtse turu, tootmise ja tarbi- mise sektsoon eelnevalt väljasaadetud küsimustikule põhinedes avaliku kuulamise, milles osalesid teenuste valdkonna esindajad; sektsoon töötas läbi üle 100 nii suuliselt kui kirjalikult esitatud täiendava vastuse.

2. Üldmärkused

2.1 Lissaboni kokkuleppe kohaselt on teenuste valdkonnal Euroopa siseturu loomisel võtmeroll ja see valdkond on funda- mentaalselt oluline ELi majanduskasvu jaoks. Komisjon esitab direktiivi ettepaneku teenuste kohta siseturul koos seletuskirjaga osana Euroopa majandusreformist, mille eesmärk on muuta EL 2010. aastaks maailma kõige konkurentsivõimelisemaks ja dünaamilisemaks teadmuspõhiseks majanduseks, mis on võime- line jätkusuutlikuks majanduskasvuks, millega kaasneb tööhõive kvantitatiivne ja kvalitatiivne paranemine ja suurem sotsiaalne ühtekuuluvus. Direktiivi ettepaneku eesmärk on tagada töös- tuse, äri, kaubanduse ja vabade elukutsete valdkonnas täis- ja osalise tööajaga ning ajutiste töötajate jaoks liikmesriikides piiriülese teenuste osutamise ja asutamisevabaduse põhistruktuur ja usaldusväärne õiguslik raamistik. Uus horisontaalne käsitlus

hõlmab lihtsustatud menetlusi, ühtlustatud kvaliteedi tagamist ja tarbijakaitse õigusaktide suuremat läbipaistvust. Piiriülene teenuste osutamine on siseturu a selle valdkonna majandusa- rengu oluline osa. Järelikult on esmatähtis eemaldada tarbijaid häirivad tõkked. Direktiiviga soovitakse tõsta pakkumist ja suurendada konkurentsi ning tarbijate jaoks väljendub see hindade alanemises ja valiku laienemises. Seetõttu tervitab komitee igati kavandatud direktiivi üldeesmäärke.

2.1.1 Lisaks takistuste kõrvaldamisele vajab hästitoimiv sise- turg aga ka asjakohast reguleerimist. Selleks, et samal ajal suurendada ELi konkurentsivõimet, on vaja nii siseriiklikke kui kogu ELis kehtivaid õigusnorme ning seega ühtlustatud standar- deid.

2.2 Komitee on teadlik sellest, et liikmesriikide erinevate õigussüsteemide ja -kultuuri tõttu on siseturu väljakujundamine teenuste osas keeruline. Komitee tunnistas seda oma 28. novembri 2001. aasta arvamuses (INT/105) (1) siseturu stratee- giat teenuste osas käsitleva komisjoni teatise kohta ning tervitas selgesõnaliselt Euroopa Komisjoni siseturu väljakujundamise kiirendamise alaseid püüdlusi. Kuna direktiivi ettepaneku eesmärk on luua mitmetele valdkondadele otseselt kohaldatav raamistik, peaks see pakkuma Euroopa Liidus ennast tõestanud isereguleerivatele skeemidele tuginevaid, liigset bürokraatiat vältivaid ja paindlikke lahendusi. Integratsiooniprotsessi edasine optimeerimine — ja mitte viimases järjekorras tänu kutsekvali- fikatsioonide vastastikust tunnustamist käsitleva Euroopa Komisjoni täiendava direktiivi ettepanekule — on äärmiselt oluline, arvestades samas end juba tõestanud sotsiaalsete, kesk- konna- ja tarbijakaitse(ohutuse)standarditega.

(1) EÜT C 48, 21.2.2002

2.3 Direktiivi ettepanek on tihedalt seotud kutsekvalifikatsioonide tunnustamise direktiivi eelnõuga ning vabade elukutsete esindajate poolt pakutavate teenuste konkurentsi käsitleva teatisega, praeguse aruteluga üldhuviteenuste üle, üldist huvi pakkuvaid sotsiaalteenuseid ning Rooma I konventsiooni ja kavandatud Rooma II määrust puudutava jätkuva konsultatsiooniga. Kõigi nende ettepanekute eesmärk on parandada siseturu toimimist. Töö ja õigusnormide kokkusobimise tagamiseks oleks soovitatav spetsialiseerunud ja parem Euroopa Komisjoni sisene kooskõlastamine.

2.4 Direktiivi ettepanek keskendub kahele piiriülestele teenustele ja piiriülese ettevõtte asutamist puudutavale vaba liikumise vormile: (i) kui teenuse osutaja soovib suunduda ühest liikmesriigist teise liikmesriiki, et seal end registreerida ja seal teenuseid osutada ja (ii) kui teenuse osutaja soovib osutada teises liikmesriigis teenust oma päritoluliikmesriigist (lähtudes), esmajoones liikudes ajutiselt sellesse teise liikmesriiki. Direktiivi ettepanekus esitatakse Euroopa Komisjoni kavandatud neli võtmemeedet takistuste kõrvaldamiseks:

- päritolumaal põhimõtte kohaldamine,
- teenuste osutamise seoses töötajate lähetamise osas ülesannete jagamine päritoluliikmesriigi ja lähetuse liikmesriigi vahel,
- vastastikkuse usalduse areng ja
- liikmesriikide vahelise vastastikkuse abistamise tõhustamine, piirates samal ajal liikmesriigi tegutsemisvabadust omaenda seire-, järelevalve- ja täitemehhanismide kehtestamise osas.

3. Direktiivi ettepanek punkt punkti haaval

3.1 Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee (EMSK) analüüsis direktiivi ettepanekut hoolikalt, lähtudes nõuetest, mida sellise laia reguleerimisala direktiiv peab täitma. Majandus- ja sotsiaalkomitee jõudis järeldusele, et lahendamata teemade piisavaks käsitlemiseks ja muutmaks seda katset edendada teenuseid siseturul tõeliseks sammuks edasi on vaja mitmeid selgitusi ja muudatusi. Üks sellele järeldusele jõudmise põhjusi oli ebapiisav hindamiste läbiviimine enne direktiivi ettepaneku avaldamist. Mitmeid majanduslike ja sotsiaalsete huvigruppide poolt 24. mail 2004. aastal peetud kuulamisel tõstatatud probleeme ei ole veel täielikult lahendatud, vaatamata 25. juunil Euroopa Liidu Nõukogule edastatud Euroopa Komisjoni doku-

mentide (nõukogu dokument nr 10865/04). Komisjoni laiendatud mõjude hindamine oleks kasulik kõigile asjaomastele.

3.2 Empiiriline baas

3.2.1 Komiteed üllatas, et piiriüleste teenuste osutamise ja teenuste osutajate asutamise kvantifitseerimiseks ei ole toodud usaldusväärset statistilist baasi. Antud andmed tuleks seega lisada komisjoni hindamisaruandele. Täpsem empiiriline baas on väga oluline, kui tulevikus soovitakse saada usaldusväärset pilti teenuste valdkonna tähtsusest ja direktiivi ettepanekus kavandatud menetluste lihtsustamise mõjust — kas positiivsest või negatiivsest — siseturu toimimisele. Komitee peab piiriüleste teenuste osutamise ja ettevõtete asutamise tegelike näitajate täpset salvestamist otsustavaks faktoriks siseturu väljakujundamisel.

3.2.2 Rohkem tuleks arvesse võtta erinevate liikmesriikide riiklikel haldusorganitel, uurimisasutustel, kindlustussektoris ja omavalitsusorganitel olemasolevaid statistilisi materjale.

3.2.3 Lisaks usub komitee, et praeguste puuduste kõrvaldamiseks on oluline uurida empiiriliste andmete uusi kogumismeetodeid, kusjuures üks eesmärk on vältida täiendavat bürokraatiat. Mõnel juhul tuleks kaaluda ametlikku statistikat täiendavat andmete kogumist üksikute eriuuringute kaudu.

3.3 Reguleerimisala: definitsioonid — kohaldatav õigus — piiritlemine

3.3.1 Komitee soovib direktiivi reguleerimisala ja selle mõõnduste selgemat sätestamist, eristades neid üksteisest rangevalt. Direktiivi praktilise kohaldamise osas on veel ebaselge direktiivi ulatus, milliseid teenustesektori osi see mõjutab ning millisel viisil, kuna puudub selge eristamine.

3.3.2 Komitee toetab äriteenuste selget eristamist vabade elukutsete osutatud teenustest. Selgemat eristust oleks vaja ka arvestades komitee soovitud, et üleminekuajal tuleks anda prioriteet teatud valdkondade (vabad elukutsed ja teised tundlikud valdkonnad) ühtlustamisele. See muudaks direktiivi ettepaneku 4. peatükki kavandatud kvaliteedi tagamise mehhanismid rohkem tarbijakaitset edendavateks. Euroopa Kohus rõhutas oma 11. oktoobri 2001. aasta otsuses (Rs C-267/99) võtmekomponente, millest vabad elukutsed koosnevad. See otsus peaks olema aluseks Euroopa tasandil tehtavale definitsioonile.

3.3.3 2003. aastal esitas komisjon üldhuviteenuste kohta rohelise raamatu ja 12. mail 2004. aastal valge raamatu, mistõttu tundub olevat soovitatav paremini tuvastada ja eristada direktiivi ettepaneku mõju sellele tundlikule valdkonnale liikmesriikides. Arvestades, et komisjon on võtnud endale kohustuse esitada raport raamdirektiivi tasuvuse ja vajalikkuse kohta enne 2005. aasta lõppu, ning arvestades, et sellist raamdirektiivi näeb selgesõnaliselt ette põhiseaduse lepingu artikkel III-122, on komitee seisukohal, et kõik üldhuviteenused (majanduslikud ja mitte majanduslikud) tuleks teenuste osutamise direktiivi reguleerimisalast välja arvata. Seda seniks kuni ühenduse tasandil luuakse nende teenuste kohta käivad põhimõtted ja kinnitatakse tingimused, eriti majandus- ja finantstingimused, mis lubaksid üldhuviteenustel oma eesmärgi täita.

3.3.4 Artikli 17 punktis 8 toodud mõõndusi päritolumaa põhimõttest ei saa piirata praegu veel tööprotsessis oleva kutse kvalifikatsioonide tunnustamise direktiivi üksikute artiklite või osadega. Seega tuleb päritolumaa põhimõtte kohaldamist kooskõlastada kavandatud kutse kvalifikatsioonide tunnustamise direktiivi rakendamisega. Kutse kvalifikatsioonide tunnustamise direktiiv kehtestab integreeritud kvaliteedi tagamise süsteemi. Kui artikli 17 punktis 8 sätestatud mõõndust kohaldatakse üksnes kutse kvalifikatsioonide tunnustamise direktiivi eelnõu II osale, jääb selgusetuks, kuidas jagada ülesandeid viimase direktiivi eelnõu artiklis 53 sätestatud siseriiklike "kontaktpunktide" ja kavandatud "koondmenetluse punktide" vahel. Kui üht ja sedasama rolli täitvad "kontaktpunktid" on needsamad, mida mõeldakse siin, tuleks mõisted ühtlustada.

3.3.5 Konfliktide vältimiseks tuleks direktiivi ja eriti päritolumaa põhimõtte ulatust selgemalt eristada siseriiklikest õigusaktidest maksu- ja kriminaalõiguse valdkondades. Näiteks on mõnede liikmesriikide kriminaalõiguse järgi audiitoritel, maksukonsultantidel ja advokaatidel õigus ja kohustus hoida andmeid konfidentsiaalsena uurimisorganite eest, samas kui teistes liikmesriikides on samade elukutsete esindajad, olgugi, et piiratud ulatuses, kohustatud teavet avalikustama või isegi kliente teavitama. Kas teenuste osutaja võib ignoreerida riigi kriminaalõigussüsteemi, kui ta peab selles riigis teavet avalikustama, kuid päritolumaa põhimõtte alusel on tal õigus ja kohustus avalikustamisest hoiduda? Kriminaal- ja maksuõigus on liikmesriigi ja mitte ELi pädevuses ning seetõttu tuleks teha selget juriidilist vahet kasutajaid kahjustavate mõjude vältimiseks.

3.3.6 Lisaks tuleks uurida võimalust paremini kooskõlastada riiklikke sotsiaalhoolekandesüsteeme ja teisi riikliku keskvalit-

suse kohustusi samaaegselt päritolumaa põhimõtte kohaldamisega. Mõõndused on vajalikud, kui päritolumaa põhimõtte kohaldamine võib riiklikku sotsiaalhoolekande- ja tervishoiusüsteemi kahjustada.

3.3.7 Tervishoiusektori osas rõhutab komitee, et üle tuleks vaadata haiglate sektori kaasamine. Võibolla on võimalik muuta olukorda teatud korralduste abil nii, et piiriülese ravi kulude eest hüvituse saamist käsitlev Euroopa Kohtu pretsedendiõigus oleks kohustuslike kindlustusskeemidele vastuvõetavam, kuid mitte kõnealuse direktiivi ettepaneku raamides.

3.3.7.1 Sotsiaal- ja tervishoiuteenuste valdkonna osas soovib komitee esmalt ära oodata 2005. aastaks kavandatud komisjoni teatis ning tagada vastav kooskõlastamine. Samas juhib komitee tähelepanu sellele, et paljude arvates tuleks kõnealune valdkond pigem direktiivi ettepaneku reguleerimisalast välja jätta.

3.3.8 Sama kehtib selge eristamise kohta praegu muutmisel oleva, raamatupidamisdokumentide kohustusliku auditeerimise eest vastutavate isikute heakskiitmist käsitleva kaheksanda nõukogu direktiivi reguleerimisalast (artikli 17 lõige 15). Komisjoni ettepaneku mõned tõlked ei ole selles osas ikka veel piisavalt selged.

3.3.9 Seletuskirja punkt, mille järgi teenuste osutamist ja asutamisevabadust ei kohaldata avaliku võimu teostamisega seotud tegevustele (EÜ asutamislepingu artiklid 45 ja 55), tuleks kaasata direktiivi siduvasse teksti.

3.3.10 Ajutine töö kujutab endast eriti tundlikku valdkonda, mis tuleks selgesõnaliselt välja arvata kogu direktiivi reguleerimisalast. Selles sektoris tuleb püüelda vajalike siseriiklike õigusaktide kogu ELi hõlmava ühtlustamise poole. Seoses sellega juhib komitee tähelepanu kavandatud direktiivi ettepanekule ajutiste töötajate töötingimuste kohta. Samuti tuleb arvestada Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) eratööhõivebüroosid käsitlevat konventsiooni nr 181, mille artikli 3 lõige 2 näeb selgesõnaliselt ette loaandmise ja litsentseerimise korra kehtestamist töötajate kaitse ning kõnealuste tööhõivebüroode tegevuse kõrge kvaliteedi tagamiseks.

3.3.11 Mõnedes liikmesriikides on ajakirjanduse vabaduse kaitseks erakordselt ranged eeskirjad. Komitee peab oluliseks ka selles valdkonnas täpselt määrata nende eeskirjade ulatus seoses direktiivi ettepanekuga.

3.3.12 Lisaks peaks komisjon selgeks tegema, kas ettepanekut kohaldatakse ka teleringhäälingu teenustele ja kuidas ettepanek kavatsetakse viia kooskõlla piirideta televisiooni direktiivis sätestatuga. Samuti tuleks teha selgeks, kas audiovisuaalsed teenused üldiselt ja individuaalse taotluse alusel osutatud teenused ("nõudmisel teenus") kuuluvad ettepaneku reguleerimisalasse, kuna nende osas juba kehtib ühenduse õigusakt teatud õiguslike aspektide kohta (direktiiv 2000/31/EÜ elektroonilise kaubanduse kohta).

3.3.13 Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee arvates tuleks need teenused praegu selgesõnaliselt välja jätta kavandatud direktiivi reguleerimisalast, eriti tema sätetest päritolumaa põhimõtte ja asutamise kontseptsiooni kui olulise seostamisfaktori ja asjakohase liikmesriigi tuvastamise peamise kriteeriumi kohta.

3.4 Üksainus kontaktpunkt (koondmenetlus)

3.4.1 Tervitatav on idee lihtsustada menetlusi, luues teenuste osutajate jaoks üheainsa (esialgse) kontaktpunkti. Siiski on komitee mures selle üle, et asutamisevabaduse korral võimaldab artikkel 6 teatud menetluste, nagu pääsu mõnele tegevusalale, käsitlemist üheainsa asutuse poolt. Komitee arvates tekib probleem, et kohustusliku riikliku registreerimise (nt äriregistris) korral peab üksainus kontaktpunkt asja edasi suunama pädevale registreerimisasutusele. Niinimetatud koondmenetlust võimaldav kontaktpunkt ei suuda selle valdkonnaga iseseisvalt tegeleda. Tuleb täpsustada, kuidas üksikud kontaktpunktid hakkavad tegelikkuses koostööd tegema olemasolevate pädevate registreerimisasutustega.

3.4.2 Kutsekvalifikatsioonide tunnustamise direktiivi eelnõu artiklis 53 märgitakse kontaktpunkte, mis peaksid toimima kesksete teabepunktidenä. Käesoleva direktiivi eelnõu artiklis 6 mainitakse kesksete kontaktpunktidenä niinimetatud "koondmenetluse punkte". Kooskõlastamine on siinkohal vajalik tagamaks, et mitmete uute asutuste loomine ei kahjustaks üldist eesmärki kaitsta kodanike õigust saada kergelt teavet Euroopa Liidus ja Euroopa Liidu kohta. Komisjoni uue koosseisu ametiaja jooksul tuleks spetsiaalselt tegeleda bürokraatia kõrvaldamisega. Uute bürokraatlike tõkete loomist liikmesriikides tuleb vältida.

3.4.3 Lisaks tuleb selgitada üheainsa kontaktpunkti vastutust mittetäieliku või isegi vale teabe andmisel. Teenuste osutajad võivad sellisel juhul saada kahju, kui neil jääb ettenähtud luba

taotlemata ja nad rikuvad seetõttu seadust. Tarbijad võivad samuti kahju saada, kui ei kontrollita näiteks asjakohase vastutuskindlustuse olemasolu.

3.5 Päritolumaa põhimõte

3.5.1 Komitee arvates tuleks päritolumaa põhimõtte üldiseks rakendamiseks luua esmalt eeltingimused, järgides üksikutes valdkondades diferentseeritud lähenemist, kus on esikohal ühtlustamine, millega kaasneb töötaja-, tarbija- ja keskkonnalaaste kõrgete standardite täitmine, et rajada kõrgekvaliteediline ühisturg.

3.5.2 Direktiivi aluseks on päritolumaa põhimõtte üldine rakendamine, nagu see on sätestatud direktiivi eelnõu artiklis 16, ning artiklis 17 loetletud mõõndused. Siiski sobib see põhimõtte üksnes teenustele, mis on standardiseeritavad, või juhtudel, kus õigusaktide ühtlustamine on piisavalt edasi liikunud, jätmata võimalust moonutada konkurentsi, kasutada sotsiaalset dumpingut ja tekitada ebausku tarbijates. Tuleb tunnustada valdkondade olemasolu, kus standardeid ei ole veel kehtestatud või kus nende kehtestamine oleks võimatu (niinimetatud määratlemata teenused e. non-specifiable services).

3.5.3 Komitee usub, et päritolumaa põhimõtte üldine rakendamine piiriüleste teenuste osas on enneaegne. See põhimõtte eeldab võrreldavat keskkonda — nii de facto keskkonda kui õiguskeskkonda. Komitee arvates on päritolumaa põhimõtet võimalik efektiivselt kohaldada üksnes juhul, kui tema ulatuse osas on tagatud õiguskindlus ja õigusselgus. Selle põhimõtte kohaldamine ilma asjakohase üleminekuperioodita põhjustaks probleeme, eriti arvestades seda, et komitee arvates ei ole veel ära kasutatud kõiki olemasolevaid valdkond valdkonna haaval ühtlustamise võimalusi. Arvestades seda, et ELis on jätkuvalt erinevad õigus-, sotsiaalhoolekande- ja tervishoiusüsteemid, kaasneb sellega süsteemide üksteisega konkureerimise oht, nõrgestades tööhõive-, keskkonna- ja tarbijakaitse standardeid. Puhtalt horisontaalse laadiga meetmete rakendamise asemel saab siseturu vajadusi kõige paremini järgida valdkond valdkonna haaval ühtlustamisega, eriti tundlikel aladel. See tähendaks iga valdkonna (kusjuures kaasaks kõik asjaosalised rühmad ja eelkõige tarbijakaitse, tööturu osapooled jne) päritolumaa põhimõtte rakendamisele eelnevat sobivuse analüüsimist ulatusliku mõjude hindamise raames, mis hõlmaks ka sotsiaalseid ja keskkonna alaseid aspekte. Kuna ühtlustamismeetmed on vahemalt sama olulised kui teised siseturu väljakujundamise

vahendid, tuleb sobiva aja jooksul ühtlustada õigusakte valdkondades, kus liikmesriikidel on kohustused tervishoiu, sotsiaaltoetuste ja kutsetegevuse osas. Vahepeal peaksid Euroopa Komisjon, Euroopa Parlament ja nõukogu hindama, kas nendes valdkondades on ühtlustamisel tehtud piisavalt edusamme. Vajaduse korral ja olenevalt õigusaktide ühtlustamise astmest võib siseriiklike õigusaktide vastavusse viimiseks määrata täiendav üleminekuperiood. Komitee arvates võimaldaks see koos erikohtlemise jaoks kvalifitseeruvate teenuste (nt vabade elukutsete osutatud teenused) täpse määratlusega järkjärgulist kohandamist vastavates valdkondades; üleminekuperioodi lõppemisel võib seejärel jõustuda päritolumaa põhimõte, võimaldades siseturu väljakujundamist. Sama kehtib kaasregulatsiooni ja iseregulatsiooni mehhanismide kohta.

3.5.4 Komitee arvates tuleks analüüsida, kas oleks kasulik luua sõltumatul hallataval keskregister, kuhu kantaks reguleeritud elukutsete esindajate piiriülese teenuste osutamisel tuvastatud eeskirjaeiramised ja väärkäitumised ning kust saaks koheselt vajalikku teavet. Asutused saaksid registrisse salvestada andmed kutsealase väärkäitumise kohta. Registri eesmärk on lisaks turul tegutsejate efektiivse seire ja distsiplineerimise tagamisele muuta asjakohaste riiklike asutuste vaheline suhtlus nii kiireks kui see ilma bürokraatiata on võimalik.

3.5.5 Direktiivi ettepanek sätestab liikmesriigi vastutuse järelevalve eest teenuste osutaja ja tema poolt osutatud teenuste, sealhulgas teises liikmesriigis osutatud teenuste üle. See säte asetab väga suure vastutuse ja töökoorma päritolumaale ning selle asjakohastele asutustele. Siiski rõhutati kutsekvalifikatsioonide tunnustamise direktiivi eelnõu artikli 6 punktis b juba vajadust, et vastuvõtvas riigis teatatakse teatud kvalifikatsiooni nõudvate piiriüleste teenuste osutamisest. Lisaks võib see ootamatult moonutada konkurentsi, kui teenuste osutaja liigub rangemate õigusnormidega liikmesriiki. Komitee on veendunud, et sellist konkurentsi moonutamist saab vältida, kui siseriiklikke õigusakte viidaks järkjärgult vastavusse tarbijate, töötajate ja keskkonna asjakohast kaitset sätestavate miinimumstandarditega. Teistele liikmesriikidele teenuseid osutavate ettevõtete järelevalve tingimused ja selle teostamise kord peavad olema selgelt määratletud, et tarbijad oleksid kindlad, et neile pakutavad teenused vastavad kehtivatele seadustele.

3.5.6 Päritolumaa põhimõte töötab üksnes siis, kui riiklikud asutused on hästiorganiseeritud, sealhulgas piirkondlikul ja kohalikul tasandil. Praegused järelevalvestruktuurid ja elektrooniliselt toimivad koostöövõrgud ei ole piisavalt seostatud. Efek-

tiivsus ei ole garanteeritud isegi päritolumaa poolse järelevalve osas, mis direktiivi ettepaneku artiklite 36 ja 37 alusel peab toimuma päritolumaa ja vastuvõtva riigi koostöös.

3.5.7 Komitee usub, et keelebarjääride ja aeglase suhtluskanalite põhjustatud viivitused muudavad võimatuks anda kohest tagasisidet tarbijatele, kellele on osutatud halba teenust või kes on selle läbi kahju kannatanud. Tarbijatele tuleb kindlustada tõhus ja arusaadav kord kaebuste ja taotluste esitamiseks ebarahuldava teenuse korral. Direktiivi ettepaneku järgi ei oleks vastuvõtva riigi pädeval asutusel võimalust ise tegutseda, kuna neile ei teatata regulaarselt, millist nime välismaine teenuste pakkuja lepingute sõlmimisel vastuvõtva riigi tarbijatega kasutab, millist vastutuskindlustust teenuse pakkuja omab jne. Seetõttu peab direktiivis olema vähemalt täiendav säte, mis muudab kohustuslikuks teatud teabe edastamise vastuvõtva riigi pädevale asutusele ja volitab vastuvõtvat riiki rakendama distsiplinaarmeetmeid. Keskregister võiks siin etendada võtmerolli. Selle suunitlusega muudatuste sisseviimine juba algatati kutsekvalifikatsioonide tunnustamise direktiivi ettepaneku seadusandliku menetluse käigus selle esimesel lugemisel Euroopa Parlamendis.

3.5.8 Lõpuks on komitee mures, et vaatamata artikli 17 lõigetes 20-23 sätestatud osalistele mõõndustele kahjustab direktiivi ettepanek ühtse õigusliku vahendi edukat loomist lepinguliste ja lepinguväliste kohustuste jaoks, nagu see sätestati Rooma I määruses ja Rooma II määruse ettepanekus. Mõlemad määrused järgivad üldist käsitlust, kohaldades rahvusvahelist tsiviilõigust ühtsel viisil ELis ja kolmandates riikides ja tagades sellega kõikide lepingupoolte jaoks õigusselguse

3.6 Töötajate lähetamine

3.6.1 16. detsembril 1996. aastal vastu võetud töötajate lähetamise direktiivi 96/71/EÜ eesmärk on tagada, et ettevõtete suurem võimalus osutada teenuseid teistes liikmesriikides oleks kooskõlas töötajate sotsiaalsete miinimumnõuete rakendamisega. Direktiivis käsitletakse lähetatud töötajate töötingimuste praktilist kooskõlastamist. Direktiivi eelnõu artikli 17 lõikega 5 sätestas komisjon töötajate lähetamise direktiivi osas mõõnduse päritolumaa põhimõttele ja seda tehes komisjon demonstreeris, et selge eristamine vastavate reguleerimisalade vahel oligi tema kavatsus. Siiski ei ole komitee pärast kõnealuse direktiivi eelnõu artiklite 24 ja 25 üksikasjalikumalt analüüsimist veendunud, et kavandatud mõõnduse sõnastus on piisavalt selge ja ulatuslik.

3.6.1.1 Töötajate lähetamist käsitleva direktiivi ja teenuseid käsitleva direktiivi vaheline erinevus on tõstatanud arvukalt küsimusi. Need küsimused erinevad riigiti sõltuvalt erinevatest tööturuseadustest. Selleks, et teenuseid käsitlev direktiiv oleks vastuvõetav, peab hoolikalt kaaluma kõigi tööturu osapoolte arvamusi nii Euroopa kui ka riiklikul tasandil.

3.6.1.2 Teenuseid käsitlev direktiiv ei tohi mõjutada ametiühingute õigusi, õigust organiseeruda ja õigust kollektiivläbirääkimistele, kaasa arvatud tööturu osapoolte õigus sõlmida kollektiivlepinguid, või töövõitlusõigust. Me teeme ettepaneku, et artiklis 3 seda selgelt väljendataks. Töötajaid teisest liikmesriigist ei tohi kohelda halvemini kui töötajaid riigis, kus tööd tehakse. See on täiesti selge diskrimineerimisvastasest perspektiivist, mis on ELi lepingute aluseks. Palku ja töötingimusi peavad seega kõigis olulistes tahkudes reguleerima reeglid, mis kehtivad riigis, kus töö teostatakse. Nende reeglite järgimise kontroll kõigis olulistes tahkudes peab, selleks, et olla tõhus, toimuma töökohal. Direktiiv teenuste kohta peab seetõttu ühemõtteliselt selgeks tegema, et töötajate lähetamist käsitleva direktiivi eesmärk on kaitsta töötajaid ja et kõnealuse direktiivi kohaselt on täiesti lubatud saavutada paremad kokkulepped kui mingis riigis töötajate suhtes kehtivad miinimumnõuded.

3.6.2 Komitee arvates muudab direktiivi ettepaneku artiklites 24 ja 25 sätestatud järelevalvemenetluste keelamine artikli 17 lõike 5 mõõnduse absurdseks, kuna vastamata jääb küsimus, kuidas tuleks päritolumaad teavitada võimalikest rikkumistest lähetusriigis, millel omalt poolt ei ole enam lubatud teostada järelevalvet ega kehtestada karistusi. Isegi kui me mööname selle võimalikkust, jääb siiski selgusetuks, kuidas peaks päritolumaad teavitama välisriigis, kus tal ei ole mingisugust õiguspädevust. Erinevalt sellest lubab töötajate lähetamise direktiiv liikmesriikidel sätestada, millist aruandlust võib vastuvõtvas riigis ettevõtetele nõuda (näiteks riigihangete korral), kes peaks kohtumenetluste ja trahvide korral teavitama esindajana ja kui üksikasjalikud peaksid tegevusteadaanded olema. See peaks ka nii jääma.

3.6.3 Kuigi päritolumaad ja lähetusriigi asutuste vaheline suurem koostöö on soovitatav ja seda tuleks julgustada, näitab praktiline kogemus, et tegelikes olukordades on käitumine üsna erinev ja komitee arvates ei võta direktiivi ettepanek seda veel piisavalt arvesse. Majandus- ja sotsiaalkomitee arvates peab teenuseid käsitlev direktiiv olema päritolumaad ja lähetusriigi vahelise koostöö osas palju selgem ja üksikasjalikum.

3.6.4 Kolmanda riigi kodanike piiriülese lähetamise osas peab direktiivi ettepaneku kohaselt tagama päritoluliikmesriik selle, et teenuse osutaja lähetaks üksnes töötajaid, kes, olenevata sellest, kas nad on ELi kodanikud või mitte, täidavad päritoluriigi õigusaktidega sätestatud riigis viibimise ja seadusliku töötamise tingimusi. Vastuvõttev liikmesriik ei tohi kehtestada mingisuguseid töötajate või teenuste osutajate eelkontrolli. Selle ettepaneku tagajärjel tekivad tõenäoliselt raskused, mis on võrreldavad eespool kirjeldatutega. Seetõttu peaks direktiiv ka siinkohal tegema selgeks, et õiguslik seisund jääb endiseks.

3.7 Tarbijakaitse kohustusliku kindlustuse kaudu

3.7.1 Komitee tunnistab, et ametivastutuskindlustuse muutmise kohustuslikuks teenuste osutajate jaoks, kelle teenustega kaasneb klientide jaoks tervise-, turvalisuse- või finantsrisk, on üks viis suurendada tarbija usaldust. Teenuste osutajate konkurentsile võrdse mänguruumi loomise tagamiseks on soovitatav kehtestada ametivastutuskindlustuse osas kogu Euroopas kohaldatavad ühtsed eeskirjad. Siiski, kaaludes kõiki kohustusliku kindlustuse poolt- ja vastuargumente, võib kohustuslikku kindlustust kehtestada üksnes juhul, kui see on kolmandate isikute või tarbijate kaitse seisukohalt väga vajalik. Direktiiv peaks sätestama, millistele elukutsetele ja valdkondadele see kehtib. Eeskirjad peavad olema ka piisavalt paindlikud, et need kataksid erinevaid riskiolukordi ja arvukate potentsiaalsete kindlustusvõtjate kindlustuskaitse vajadust.

3.8 Kvaliteedi tagamine sertifitseerimise kaudu

3.8.1 Komitee on veendunud, et teadmuslike teenuste osutamiseks peavad konkurendid saama pidevat koolitust. Nad on oma ülesandeid suutelised täitma üksnes juhul, kui tunnevad uuemaid teaduslikke ja tehnoloogilisi standardeid. Kvaliteedimärkidel ja sertifikaatidel on kvaliteedi tagamise seisukohast soovitatav mõju üksnes siis, kui tarbijad on teadlikud nende taga olevatest standarditest. Laialdase tunnustuse saamiseks tuleb saavutada teatud tuntus või vastasel juhul puudub tarbijate nõutud läbipaistvus. Tarbijail peaks olema selge ja läbipaistev teave selle kohta, kuidas määratakse teenuste kvaliteeti. Kuna turule ilmub palju kvaliteedimääratlusi, mida tarbijad ei tunne, tekib oht, et selliste määratluste maine langeb, andmata tarbijale vajalikku teavet.

3.9 Hinnakujunduse läbipaistvus

3.9.1 Nagu direktiivi ettepaneku artikli 26 lõikes 3 juba viidati, peaks hinnakujundus ja hindade arvutamiseks kasutatud meetodid olema läbipaistvad. Komitee arvates tuleks kaaluda võimalust muuta kohustuslikuks hinnakujunduse üksikasjade avalikustamine automaatselt tellimuse saamisel, mitte üksnes (era)kliendi soovil. Üks viis sellise läbipaistvuse saavutamiseks oleks kehtestada standardtasude ja -maksude kord ühenduse õigusega kokkusobival viisil. Siiski ei kehti see tingimata äriettevõtete vahelistele tehingutele.

3.10 Elektroonilise meedia kasutamine

3.10.1 Komitee on rahul, et põhimõtteliselt kõiki menetlusi sooritatakse elektrooniliselt. See on tulevikku suunatud ja üldiselt võttes positiivne areng. Siiski tuleb meele pidada, et selliste oluliste dokumentide nagu sertifikaatide, registri väljavõtete jne originaale — või nende notariaalselt kinnitatud tõlkeid — saab elektrooniliselt edastada üksnes juhul, kui nende autentsust saab tõendada kas tunnustatud allkirja abil või muul moel, nagu seda juba märgiti direktiivi ettepaneku artiklis 5 sätestatud piirangute puhul. Tavapäraste elektrooniliste suhtlusvahendite kasutamisel ei ole see veel võimalik ning kõikides liikmesriikides tuleb luua asjakohased tehnoloogilised eeldused (vaata komitee tööd kaasaegse meedia ja suhtluse valdkonnas).

3.11 Interdistsiplinaarne koostöö

3.11.1 Komitee arvates on oluline, et tarbija saaks teenuste osutamise valdkondadevahelise koostöö korral kõikehõlmavad lahenduste pakettid. Siiski tuleb meele pidada koostööalaste juriidiliste nõuete olulisust, arvestades mõnede teenuste osutajate erilist seisundit nende riigi õigussüsteemist tulenevalt. Koostöö on võimalik üksnes juhul, kui teatud teenuste osutajatele kohaldatavad konfidentsiaalsust puudutavad õigused ja kohustused on sarnased kõikide ühes kontoris töötavate erinevate erialade spetsialistide jaoks. Selle eiramisel riskitakse Euroopa inimõiguste hartas kinnitatud eratarbijate õiguste rikkumisega.

3.12 Tegevusjuhised

3.12.1 Komitee toetab ettepanekut kehtestada tegevusjuhised Euroopa tasandil. Koos kutsealade ja kutsealase käitumise reguleerimiseks kehtestatud siseriiklike õigusaktidega on tegevusjuhised üks paljudest võimalustest tagada osutatud teenuste kvaliteet. Teenuste osutajate loodud kvaliteedi tagamise skeemid on õiguslikult mittesiduvad vabatahtlikud kokkulepped. Kuigi see

ei muuda selliseid kokkuleppeid ebaefektiivseks, piirab see nende jõustamist. Mitmes liikmesriigis on õiguslikud piirangud, mis muudavad selliste kokkulepete jõustamise keeruliseks.

3.13 Sotsiaalne turvalisus

3.13.1 Laienenud Euroopa Liidus on palju erinevaid sotsiaalkindlustussüsteeme, mis on arenenud välja pika aja vältel ja tihedas koostöös tööturu osapooltega. Sotsiaalkindlustussüsteemide arengu edendamise peamiseks meetodiks on olnud prima toimimisviisi alaste kogemuste vahetamine. See mõjutab ka direktiivi ettepanekut teenuste kohta siseturul. Tuleb tagada, et ei kahjustataks ühiseid sotsiaalpoliitilisi saavutusi.

3.13.2 Endastmõistetavalt etendavad tööturu osapooled loomulikku ja suurt rolli teenuste valdkonna arendamisel. Siiski tuleks sellega seoses rõhutada, et ametiühinguid ei ole selgesõnaliselt kaasatud direktiivi ettepanekus märgitud konsultatsioonidesse "asjaomaste huvigruppidega". Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee rõhutab, et vajaduse korral tuleb teenuste valdkonna arengu küsimustes konsulteerida tööturu osapoolte ja organiseeritud kodanikuühiskonnaga. Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee tervitab ka sidusrühmade algatusi.

3.13.3 Seetõttu on eriti oluline, et direktiivi ettepanekus ei arvestata seda, et mõnedes liikmesriikides on kollektiivlepingud võtnud endale õigusnormi rolli. Praktikas tähendab see, et kollektiivlepingud on samamoodi siduvad nagu tavapärased õigusaktid. Eriti oluline on kollektiivlepingute roll Põhjamaades, kus sõltumatutel tööturu osapooltel on tavaks palga- ja töötingimuste üle kollektiivselt läbi rääkida. Direktiivi ettepanekut tuleks muuta tunnustamaks, et kollektiivlepingud on kavandatud direktiivist tulenevate kohustuste täitmise vahendiks.

3.14 Tegevusloa süsteem

3.14.1 Liikmesriikide pädevuse osas kehtestada ja säilitada omaenda tegevusloa süsteeme kavandatud piirangud on väga ranged ja hakkavad mitmes liikmesriigis seni kehtinud praktikat muutma. Vältimatult kerkib küsimus, kas see ei takista liikmesriike nõudmast riikliku korra kohaldamist sellistes valdkondades nagu näiteks sotsiaalvaldkond, tervishoid ja keskkond. Riigi vabadus nende valdkondade kujundamisel ja piisav määrguruum otsuste tegemisel riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil on oluliseks vahendiks mõjutamiseks sotsiaal- ja tervishoiusektori kvaliteedi- ja ohutusstandardeid. Just nimelt sotsiaalpoliitika kujundamine on tihedalt seotud võimalusega esitada teatud nõudeid ja nõudmisi kohapeal tegutsevatele teenuste osutajatele

3.15 Maksustamine

3.15.1 Direktiivi ettepaneku artikkel 2 kehtestab maksualased erandid direktiivi reguleerimisalas. Komitee rõhutaks, et siseturu väljakujundamise üks peamisi tõkkeid on jätkuvalt maksustamiskorra ühtse käsitluse puudumine liikmesriikide seas. Ühtlustatud kord ühenduse tasandil võib mõnedel juhtudel olukorda muuta. Siiski ei kavandata ka selles valdkonnas päritolumaa põhimõtte täielikku kohaldamist: näiteks teeb Euroopa Komisjon oma kuuenda käibemaksu direktiivi reformi käigus ettepaneku, et maksukohuslaste vahel osutatud teenuseid tuleks maksustada pigem vastuvõtvas riigis kui päritolumaal. Kuigi see võib olla kasulik või isegi vajalik, ei ole see kooskõlas piiriüleste teenuste osutamise lihtsustamisega.

4. Komitee ettepanekute kokkuvõte

4.1 Komitee tervitab direktiivi eelnõus teenuste kohta siseturul sätestatud komisjoni eesmärki kujundada välja siseturg ja astuda edasisi samme muutmaks ELi maailma kõige konkurentsivõimelisemaks ja dünaamilisemaks teadmuspõhiseks majanduseks, mis on võimeline jätkusuutlikuks majanduskasvuks, millega kaasneb tööhõive kvantitatiivne ja kvalitatiivne paranemine ja suurem sotsiaalne ühtekuuluvus (Lissaboni strateegia). Teenuste turg aitab oluliselt kaasa töökohtade loomisele ja toob kogu ELis endaga kaasa majanduskasvu. Lisaks võib teenuste siseturu rajamine tuua tarbijatele suurt kasu, seda eriti madalamate hindade ja laiema valiku näol. Lisaks usub komitee, et selle eesmärgi tõeliseks saavutamiseks tuleks direktiivi eelnõusse lisada siinkohal soovitatud muudatused ja täpsustused.

4.2 Käesoleva arvamuse nurgakivid on järgmised:

4.2.1 *Teatud teenuste ühtlustamine kaheastmelise üleminekupeerioidi jooksul:* komitee usub, et päritolumaa põhimõtte üldine rakendamine piiriüleste teenuste osas on enneaegne. Üldiselt soovib komitee üle vaadata päritolumaa põhimõtte kohaldamise teostatavust mitmete valdkondade, näiteks tervishoiu- ja sotsiaalvaldkonna osas. Kui põhimõtte kohaldamine tundub olevat üldiselt teostatav, tuleks meele pidada, et ühtlustamisel ja päritolumaa põhimõttel on siseturu loomise vahenditena vähemalt võrdne kaal. Siiski tuleks üleminekupeerioidi vältel anda prioriteetne seisund ühtlustamisele riiklike tervishoiusüsteemide tegevuse, vabade elukutsete ja teiste eraldi määratlemist nõudvate tundlike valdkondade osas. Praegu on komitee mures, et päritolumaa põhimõtte kohane kohaldamine põhjustab standardite "lahjendamise". Uued määrused peavad olema lihtsalt kohaldatavad ja võimalikult selgelt struktureeritud tagamaks

sujuvat ja tõrgeteta rakendamist. Sama kehtib kaasregulatsiooni ja iseregulatsiooni mehhanismide kohta.

4.2.2 *Sotsiaalse mõõtmega seotud teemad:* direktiivi ettepanek ei tohi tuua kaasa kehtivate töökohaga seotud sotsiaalkaitse-, palga- ja ohutusnõuete ning eriti töötajate lähetamise direktiivis sätestatud nõuete leevendamist. See ei tohi kahjustada riiklikke palgaläbirääkimiste ja -kokkulepete süsteeme, sealhulgas sellega seotud töötajate lähetamise direktiivi (direktiiv 96/71/EÜ) riiklikku rakendamist. Liikmesriikidel peab olema võimalus kohaldada mõistete "töötaja", "füüsilisest isikust ettevõtja" ja "fiktiivne füüsilisest isikust ettevõtja" määratud definitsioone, et kehtestada selged põhimõtted õigusakti kohaldamiseks töötajate lähetamise direktiivi reguleerimisalas, piirates päritolumaa põhimõtte ulatust. Lisaks tuleks teha liikmesriikidele ülesandeks kehtestada võõrtöötajatele ja lähetatud töötajatele samad üldised töötingimused, mida kohaldatakse oma riigi töötajatele. Vajaduse korral peaks kohapeal mõne lähetusriigi töötaja nimetama volitatud esindajaks, kelle käes oleksid vastuvõtvas riigis töötamiseks nõutavad dokumendid.

4.2.3 *Kohaldatava õiguse ulatus ja kord:* päritolumaa põhimõtte kohaldamisel piiriülestele teenuste osutamisele kohaldatava õiguse ulatus, mööndused ja kord tuleb sätestada selgelt ja neid tuleb rangemalt eristada. See peaks hõlmama direktiivi reguleerimisala määratlemist, kutsequalifikatsioonide tunnustamist, samuti selgitamist, kas ja kuidas saab vältida näiteks konflikte päritolumaa õigusnormide — need, mida direktiivi eelnõu seab ülimuslikuks — ja vastuvõtva riigi sotsiaal-, maksu- ja kriminaalõiguse normide vahel. Igal juhul tuleb vältida olemasolevatele õigusaktidele mittevastavust. Eriti ei tohi see mõjutada Rooma I ja II konventsioone. Siiski saab mitmes olukorras lahendada vaidlusi selgemalt, viidates rahvusvahelisele eraõigusele. Kõik üldhuviteenused peavad jääma väljapoole teenuste direktiivi reguleerimisala ning ootama vastava ühenduse raamistiku loomist.

4.2.4 *Piiriüleste tegevuse keskregister:* Komitee arvates tuleks kaaluda, kas kogu ELi jaoks keskregistri loomine nõuete ja regulatiivse tegevuse käigus täheldatud rikkumiste registreerimiseks on efektiivne ja kasulik viis nõuete täitmiseks, mis on sätestatud direktiivi eelnõus järelevalve osas teatud teenuste osutajate, nagu näiteks vabade elukutsete esindajate tegevuse üle.

4.2.5 *Empiiriliste andmete kogumise parandamine:* teenuste siseturu kaubavoogude salvestamise mehhanismid on vaja üle vaadata ja neid täiustada, nii et meetmete põhjust ja mõju saaks paremini tuvastada ja hinnata.

4.2.6 *Kvaliteedi tagamine ja hinnakujunduse läbipaistvus*: tarbija-kaitse peaks toimima kvaliteedi tagamise süsteemide ja vajaduse korral kohustusliku kindlustuse kehtestamise kaudu. Teenuste piiriülese osutamise osas tuleks astuda samme tagamaks, et erakliendid saavad teavet selliste teenuste osutamise tingimustest ja kaasnevatest kuludest, ilma et nad peaksid seda eraldi küsima. Üks valikuvõimalus on reguleerida standardtasusid ja -makse, eeldusel, et need on kooskõlas ühenduse õigusega.

4.2.7 *Maksueeskirjade ühtlustamine*: Lisaks paljudele väikesetele takistustele, nii tõelistele kui näilistele on siseturu rajamise peamine takistus liikmesriikide ja kohalike omavalitsuste endi

põhjustatud — makse, lõive ja tasusid puudutavate õigusnormide paljusus ja nende ebahühtlane rakendamine. Komitee kutsub neid üles pöörama ka tulevikus sellele asjaolule teravdatud tähelepanu.

5. Kokkuvõttes tuleks enam esile tõsta siseturu positiivseid aspekte, eelkõige neid, mis puudutavad VKESid ja FIESid, ning seejuures tuleks kaasata komitee projekt "PRISM". Komitee arvates ei ole võimalik elavdada teenuste valdkonna kasvupotentsiaali, kui teenuste osutajad ja tarbijad ei ole sügavalt veendunud siseturu eelistes.

Brüssel, 10. veebruar 2005

Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee
president
Anne-Marie SIGMUND

LISA

Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee arvamusele

Arutelu käigus lükkati tagasi järgmised muudatusettepanekud, kuid nad kogusid hääletamisel enam kui veerandi antud häältest:

Punkt 2.1.1

Muuta järgmiselt:

Lisaks takistuste kõrvaldamisele vajab hästitoimiv siseturg aga ka asjakohast reguleerimist. "Selleks, et samal ajal suurendada ELi konkurentsivõimet, on vaja ~~nii siseriiklike kui kogu ELis kehtivaid õigusnorme ning seega ühtlustatud standardeid~~ lihtsustada asjaajamist, teenuste saamist võimaldavalt ametlikku korda ja teenuste osutamist."

Hääletamise tulemus:

Poolt: 48

Vastu: 113

Erapooletuid:6

Punkt 3.3.3

Välja jätta

Hääletamise tulemus:

Poolt: 52

Vastu: 130

Erapooletuid:6

Punkt 3.5

Välja jätta kogu punkt ja asendada järgmisega:

- 3.5.1 Vaatamata juba kehtestatud, astumislepingus sätestatud ja Euroopa Kohtu poolt kinnitatud vabadusele osutada piiriüleseid teenuseid, iseloomustab ettevõtete praktikat sageli teatud ebakindlus kõnealuste õiguste suhtes. Kõnealused õigused määratleb ja neid täpsustab teenuseid käsitlev direktiiv. Kesksel kohal on siinjuures päritolumaa põhimõte, mille abil saab just väikestele ja keskmistele ettevõtetele selgitada nende õigusi ja kohustusi piiriülese teenuste osutamisel, ilma et nad asutaks filiaali selles liikmesriigis, kus teenuseid osutatakse. Direktiivis on küll toodud terve rida mööndusi päritolumaa põhimõttele, ent majandus- ja sotsiaalkomitee on sellegipoolest seisukohal, et päritolumaa põhimõtet (eeldusel, et rohkem mööndusi ei tehta) saab tulevikus kujundada oluliseks vahendiks teenuste ühisturu edasiarendamiseks, millest saavad kasu nii tarbijad kui töötajad ning mis soodustab Euroopa konkurentsivõimet.
- 3.5.2 Komitee arvates võib päritolumaa põhimõte toimida katalüsaatorina liikmesriikide õigusnormide lähendamisel ning võimalikul hilisemal tarbija- ja keskkonnakaitsealasel ühtlustamisel.
- 3.5.3 Komitee arvates on päritolumaa põhimõtet võimalik efektiivselt kohaldada üksnes juhul, kui tema ulatuse osas on tagatud õiguskindlus ja õigusselgus. Põhimõtet tuleb täpsustada nii, et sellega ei kitsendata kehtestatud tarbijaõigusi ega leevendata praegusi keskkonna-alaseid nõudeid. Samas tuleb üritada leida lahendusi lahtiste küsimuste, mis on seotud päritolumaa põhimõtte vastavusega rahvusvahelisele õigusele, konventsioonile Rooma I ja Rooma II, ent ka lahendada võimalikke tulevasi õigusprobleeme, mõjutamata seejuures päritolumaa põhimõtte rakendamise eesmärki, milleks on lihtsustada teenindussektori ettevõtetele teenuste osutamist.

Hääletamise tulemus:

Poolt: 68

Vastu: 127

Erapooleteid:5

Välja jätta punktid 3.5.1, 3.5.2, 3.5.3 ning asendada need uue punktiga (3.5.1):

Eelnõu tuumaks on artiklis 16 sätestatud päritolumaa printsibi põhimõtteline kehtimine koos artiklis 17 loetletud mööndustega. Üksnes sel viisil saab üleminek teenusteturu avamisele õnnestuda ilma täiendavate viivitusteta. Teenusootajate piiriülene konkurents tuleb kasuks tarbijatele ning võib luua uusi töökohti. Komisjon on veendunud, et päritolumaa põhimõtte kohaldamine osutub edukaks üksnes siis, kui selle rakendusala suhtes on tagatud õiguslik selgus ja õiguskindlus. Päritolumaa põhimõtte rakendamisega samaaegselt tuleks kontrollida, milliste teenuste osas oleks mõttekas täiendav õigusnormide ühtlustamine. Samas tuleb silmas pidada, et teenuste pakkumise ettekäändel ei piirataks töötajate ja tarbijate õigusi ega ohustataks keskkonnakaitset. Kõnealuste valdkondade osas kehtestab EL juba praegu maailma mastaabis kõrgeid standardeid, mida tuleb säilitada.

Hääletamise tulemus:

Poolt: 83

Vastu: 122

Erapooleteid:5

Punkt 3.5.1

Välja jätta

Hääletamise tulemus:

Poolt: 73

Vastu: 141

Erapooleteid:7

Punkt 3.5.2

Muuta järgmiselt:

“Direktiivi aluseks on päritolumaa põhimõtte üldine rakendamine, nagu see on sätestatud direktiivi eelnõu artiklis 16, ning artiklis 17 loetletud määrdused. Päritolumaa põhimõtet, mida on seni rakendatud kaupade osas, kohaldatakse nüüd ka teenuste valdkonnale. Siiski sobib see üksnes teenustele, mis on eriti sobilik rakendada seal, kus teenused on standardiseeritavad, või juhtudel, kus õigusaktide ühtlustamine on piisavalt edasi liikunud, jätmata võimalust konfliktideks. Tuleb tunnistada valdkondade olemasolu, kus standardeid ei ole veel kehtestatud või kus nende kehtestamine oleks võimatu (niinimetatud määratlemata teenused e. non-specifiable services).”

Hääletamise tulemus:

Poolt: 76

Vastu: 134

Erapooletuid:6

Punkt 3.5.3

Muuta järgmiselt:

“Komitee usub, et päritolumaa põhimõtte üldine rakendamine piiriüleste teenuste osas on enneaegne. See põhimõtte eeldab võrreldavat keskkonda — nii de facto keskkonda kui õiguskeskkonda. Komitee arvates on päritolumaa põhimõtet võimalik efektiivselt kohaldada üksnes juhul, kui tema ulatuse osas on tagatud õiguskindlus ja õiguselgus. Selle põhimõtte kohaldamine ilma asjakohase üleminekuperioidita põhjustaks probleeme, eriti arvestades seda, et komitee arvates ei ole veel ära kasutatud kõiki olemasolevaid valdkond valdkonna haaval ühtlustamise võimalusi. Arvestades seda, et ELis on jätkuvalt erinevad õigus-, sotsiaalhoolekande ja tervishoiusüsteemid, kaasneb sellega süsteemide üksteisega konkureerimise oht, nõrgestades tööhõive, keskkonna- ja tarbijakaitse standardeid. Puhtalt horisontaalse laadiga meetmete rakendamise asemel saab siseturu vajadusi kõige paremini järgida valdkond valdkonna haaval ühtlustamisega, eriti tundlike aladel. See tähendaks iga valdkonna päritolumaa põhimõtte rakendamisele eelnevat sobivuse analüüsimist ulatusliku mõjude hindamise raames, mis hõlmaks ka sotsiaalseid ja keskkonna alaseid aspekte. Kuna ühtlustamismeetmed on koos päritolumaa põhimõttega teineteist täiendavad vähemalt sama olulised kui teised siseturu väljakujundamise vahendid, tuleb sobiva aja jooksul ühtlustada õigusakte valdkondades, kus liikmesriikidel on kohustused tervishoiu, sotsiaalhoolekande ja kutsetegevuse osas, niivõrd kui. Vahepeal peaksid Euroopa Komisjon, Euroopa Parlament ja nõukogu seda vajalikuks peavad hindama, kas nendes valdkondades on ühtlustamisel tehtud piisavalt edusamme. Vajaduse korral ja olenevalt õigusaktide ühtlustamise astmest võib siseriiklike õigusaktide vastavusse viimiseks määrata täiendav üleminekuperioid. Komitee arvates võimaldaks see koos erikohtlemise jaoks kvalifitseeruvate teenuste (nt vabade elukutsete osutatud teenused) täpse määratlusega järkjärgulist kohandamist vastavates valdkondades; üleminekuperioidi lõppemisel võib seejärel jõustuda päritolumaa põhimõtte, võimaldades siseturu väljakujundamist. Sama kehtib kaasregulatsiooni ja iseregulatsiooni mehhanismide kohta.”

Hääletamise tulemus:

Poolt: 79

Vastu: 139

Erapooletuid:7

Punkt 3.5.4

Välja jätta

Hääletamise tulemus:

Poolt: 65

Vastu: 150

Erapooletuid:4

Punkt 3.6.2

Välja jätta

Hääletamise tulemus:

Poolt: 74

Vastu: 140

Erapooletuid:3

Punkt 3.9

Välja jätta

Hääletamise tulemus:

Poolt: 73

Vastu: 134

Erapooletuid:5

Punkt 3.15

Välja jätta

Hääletamise tulemus:

Poolt: 90

Vastu: 135

Erapooletuid:2

Asendada punkt 4.2.1:

Komisjoni lähenemine, mille kohaselt peaks põhimõtteliselt kehtima päritolumaa põhimõte, v.a direktiivi eelnõus loetletud mõõnduste korral, on õige. Üksnes sel viisil saab üleminek teenusteturu avamisele õnnestuda ilma täiendavate viivitusteta. Samaaegselt tuleks hoolitseda selle eest, et päritolumaa põhimõtte kohaldamisel oleksid tagatud õiguslik selgus ja õiguskindlus. Päritolumaa põhimõtte rakendamisega samaaegselt tuleks kontrollida, milliste teenuste osas oleks mõttekas täiendav õigusnormide ühtlustamine. Samas tuleb silmas pidada, et teenuste pakkumise ettekäändel ei piirataks töötajate ja tarbijate õigusi ega ohustataks keskkonnakaitset. Uued määrused peavad olema lihtsalt kohaldatavad ja võimalikult selgelt struktureeritud tagamaks sujuvat ja tõrgeteta rakendamist. Sama kehtib kaasregulatsiooni ja iseregulatsiooni mehhanismide kohta.

Hääletamise tulemus:

Poolt: 66

Vastu: 146

Erapooletuid:4

Punkt 4.2.1

Kustutada ja asendada järgmise sõnastusega:

“Nii päritolumaa põhimõtte kui ühtlustamine on olulisteks vahenditeks tagamaks teenuste piiriülest osutamist. Samas võib päritolumaa põhimõtet pidada katalüsaatoriks siseriiklike õigusnormide lähendamisel ning võimalikul hilisemal ühtlustamisel reguleerimist vajavates valdkondades. Eraldi võetuna peaks päritolumaa põhimõtte järgimine aitama ettevõtetel saada oluliselt parema ülevaate aspektidest, mida tuleb arvestada teenuste piiriülese osutamise alustamisel, ilma et antud ettevõttel oleks vaja asutada filiaali riigis, kus osutatakse teenuseid. See oleks keskseks vahendiks teenuste ühisturu edasiarendamisel, millest saaksid kasu nii tarbijad kui töötajad ning mis soodustaks. Samas on tuleb esmalt leida lahendused kõikidele võimalikele lahtistele õigusküsimustele, enne kui tõhusa päritolumaa põhimõtte rakendamine on võimeline vilja kanda.”

Hääletamise tulemus:

Poolt: 75

Vastu: 135

Erapooletuid:3

Punkt 4.2.2

Muuta järgmiselt:

Sotsiaalse mõõtmega seotud teemad: direktiivi ettepanek ei tohi tuua kaasa kehtivate töökohaga seotud sotsiaalkaitse-, palga- ja ohutusnõuete ning eriti töötajate lähetamise direktiivis sätestatud nõuete leevendamist. See ei tohi kahjustada riiklike palgaläbirääkimiste ja -kokkulepete süsteeme, sealhulgas sellega seotud töötajate lähetamise direktiivi (direktiiv 96/71/EÜ) riiklikku rakendamist.

Hääletamise tulemus:

Poolt: 84

Vastu: 132

Erapooletuid:1

Punkt 4.2.4

Kustutada punkt ja asendada järgmise sõnastusega:

“Positiivne on idee, millega lihtsustatakse menetlusi ja luuakse teenuste osutajatele üksainus kontaktpunkt. Siiski on puudu menetluste kohta käivad täpsemad konkreetsete meetmed. Sellega seoses on põhjust pöörata erilist tähelepanu liigse bürokraatia ja administratiivsete takistuste vastasele võitlusele.”

Hääletamise tulemus:

Poolt: 74

Vastu: 141

Erapooletuid:3

Punkt 4.2.6

Välja jätta

Hääletamise tulemus:

Poolt: 76

Vastu: 140

Erapooletuid:1